

Routekaart Klimaatneutraal 2050

Wat staat er in het voorstel?

Ede wil in 2050 klimaatneutraal zijn. De routekaart beschrijft hoe dat moet gebeuren, met concrete doelen voor 2030:

- **60% minder CO2-uitstoot** ten opzichte van 1990 (dit is de ambitie van Ede, het wettelijk doel is 55%)
- **Alle woningen van het aardgas af** (nieuwbouw vanaf nu, bestaande bouw gefaseerd tot 2050)
- **Meer duurzame energie opwekken**: zonnepanelen op daken, windmolens of zonneparken

Voor verwarming van woningen kiest de gemeente voor een richtinggevende **mix van oplossingen** voor de bestaande bouw in 2050:

- **45% warmtenet** (collectieve warmtevoorziening via leidingen in de straat, gevoed door geothermie of restwarmte)
- **45% individuele warmtepompen** (elk huis eigen installatie)
- **10% duurzaam gas** (alleen voor monumenten en bijzondere gevallen)

Belangrijk: dit is een gemeente-breed gemiddelde. In **Ede-Stad en andere dichtbebouwde wijken** wordt warmtenet de **voorkeuroplossing**, omdat dat efficiënter is en minder druk legt op het elektriciteitsnet. Maar dat betekent **niet** dat heel Ede-Stad volledig op het warmtenet komt – de precieze verdeling wordt bepaald in het **Warmteprogramma** dat in 2025-2026 wordt gemaakt.

Zeven focus-wijken worden als eerste onderzocht voor een Buurtuitvoeringsplan: De Laar, Wormshoef, Rietkampen, Zeeheldenbuurt, Vogelbuurt, Indische buurt en Bloemenbuurt.

Waarom is dit relevant voor inwoners?

Voor huiseigenaren en huurders:

- Je huis moet op termijn van het aardgas af
- Als je nu label D, E, F of G hebt, moet je voor 2050 isoleren (minimaal naar label C)
- Afhankelijk van waar je woont, krijg je te maken met een warmtenet of moet je zelf een warmtepomp installeren
- De gemeente biedt hiervoor leningen en subsidies aan

Voor inwoners van de 7 focus-wijken:

- Jouw wijk wordt de komende jaren onderzocht voor aansluiting op een warmtenet of een andere duurzame oplossing via een Buurtuitvoeringsplan
- Je krijgt straks te horen wanneer jouw straat aan de beurt is
- De gemeente start in 2026 met het Warmteprogramma waarin per wijk wordt bepaald wat de beste oplossing is

Voor mobiliteit:

- Meer laadpalen voor elektrische auto's (van 732 nu naar 2.159 in 2030)
- Aanleg van meer fietsroutes om autogebruik te verminderen

Wat zijn de financiële gevolgen?

Voor de gemeente:

- Geen extra gemeentelijke middelen nodig – wordt gefinancierd uit bestaande budgetten en rijksmiddelen

Voor inwoners:

- **Isolatie:** kosten variëren (€5.000-€30.000), maar er zijn leningen en subsidies beschikbaar
- **Warmtepomp:** €15.000-€25.000 aanschafkosten, subsidies mogelijk
- **Warmtenet:** aansluitkosten en maandelijkse kosten, **maar prijsgarantie ontbreekt nog** (dat is een risico, want je bent afhankelijk van één aanbieder)
- **Laagste inkomens:** Fixbrigade helpt gratis met kleine isolatieklussen; energiecoaches geven gratis advies

Wat zijn de risico's en kanttekeningen?

Uit de documenten blijkt:

1. Onzekerheid over warmtebronnen

Het warmtenet moet gevoed worden met geothermie (aardwarmte) of restwarmte uit industrie. **Maar:** het is nog niet zeker of geothermie in Ede technisch haalbaar is. Als dat niet lukt, moeten er andere bronnen komen.

2. Netcongestie

Als te veel huizen tegelijk een warmtepomp installeren, kan het elektriciteitsnet overbelast raken. Daarom kiest de gemeente bewust voor een mix met warmtenet (dat verlicht de druk op het elektriciteitsnet).

3. Warmtenet: monopolie en prijsrisico

Als je op het warmtenet zit, ben je afhankelijk van één aanbieder. De gemeente erkent dat er nog geen prijsgarantie is – dat is een terechte zorg die veel inwoners hebben.

4. Participatie: grote weerstand

Van de 1.133 inwoners die reageerden via het online panel:

- **46% is negatief of zeer negatief** over warmtenet (zorgen: monopolie, hoge kosten, straten openbreken)
- **Huurders zijn positiever** dan eigenaren (zij hoeven niet zelf te investeren)
- **60-plussers zijn kritischer** dan jongeren
- **Resultaten zijn niet representatief:** vooral 60+ en huiseigenaren uit Ede-Stad hebben gereageerd; jongeren, huurders en dorpen zijn zwaar ondervertegenwoordigd

5. Afhankelijkheid van landelijk beleid

Veel hangt af van landelijke wet- en regelgeving, subsidies en technologische ontwikkelingen – de gemeente heeft daar zelf weinig invloed op.

Wat gebeurt er op 12 februari 2026?

Dit is een **besluitvormende vergadering** – de raad besprak het voorstel inhoudelijk op 8 januari en gaat nu stemmen.

Vervolgstappen:

- **22 januari:** besluitvormende vergadering, raad stemt over het ontwerp
- **Als de raad instemt:** 6 weken **ter inzage**, inwoners kunnen zienswijzen indienen
- **Q2 2026:** definitieve vaststelling na verwerking van reacties

Let op: op 8 januari konden raadsleden al moties indienen of kritische vragen stellen die de gemeente moet meenemen.

Wat zegt de gemeente over de kritiek?

De gemeente erkent veel van de zorgen:

- Ze geven toe dat de online uitvraag **sturend** was (dit is bekritiseerd door deelnemers)
- Ze voegen toe dat **netcongestie** en **energiebesparing** meer aandacht verdienen
- Ze kiezen bewust **geen grootschalige zonneparken op land** vanwege weerstand, maar wel zon-op-dak en beperkt windenergie
- De gemeente geeft aan dat voor betaalbaarheid en prijsvorming bij warmtenetten landelijke wetgeving (zoals de Wet Collectieve Warmte) leidend zal zijn.

Maar: Er is geen concreet plan voor als geothermie niet werkt.

Zijn er alternatieven afgewezen?

Ja, de gemeente heeft andere opties overwogen maar afgewezen:

1. **100% lokaal energie opwekken** → afgewezen (te veel windmolens/zonneparken nodig, groot ruimtebeslag)
2. **Alleen individuele warmtepompen** → afgewezen (netcongestie, niet voor iedereen betaalbaar/haalbaar)
3. **Concrete landbouwmaatregelen** → uitgesteld naar apart programma

De gemeente kiest bewust voor een **mix** van warmtenet, warmtepompen en duurzaam gas. Dit geeft flexibiliteit per wijk en voorkomt dat één oplossing overal wordt opgelegd. Warmtenet

verlicht de druk op het elektriciteitsnet en blijft daarom de voorkeursoptie voor dichte bebouwing, ondanks de zorgen die inwoners hebben over monopolie en prijzen. De gemeente kiest voor een adaptieve aanpak ("meekoppelkansen"), waarbij per wijk wordt gekeken naar de beste oplossing.

Bronnen

- Raadsvoorstel Routekaart Klimaatneutraal 2050
- Routekaart Ede Klimaatneutraal 2050 (beleidsdocument)
- Participatieverslag (N=1.133 respondenten)
- Bijlagen bij het raadsvoorstel

(c) De Edese Vos analyseert plannen van de gemeente en de impact ervan op inwoners in begrijpelijke taal.